

แนวทางการปฏิบัติ ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการจ่ายเงินช่วยเหลือ
เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าจากงบบกลาง พ.ศ. ๒๕๖๘

ขั้นตอนการเตรียมการ

1. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า ผู้อำนวยการส่วนอุทยานแห่งชาติ หัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

2. หัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์ จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ คณะกรรมการที่ปรึกษา (PAC) นายอำเภอ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งแจ้งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบจากช้างป่า โดยเฉพาะเอกสาร หลักฐานเพื่อประกอบการขอรับการช่วยเหลือเยียวยา

3. การแต่งตั้งคำสั่งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

3.1 กรณีเสียชีวิต หรือทุพพลภาพ ประกอบด้วย

(1) ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า เป็นประธานกรรมการ

(2) ผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการ

(3) หัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์ หรือหัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์เตรียมการ ที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่เกิดเหตุหรือใกล้เคียงพื้นที่เกิดเหตุ เป็นกรรมการและเลขานุการ

3.2 กรณีพืชผลทางการเกษตร และทรัพย์สินเสียหาย ประกอบด้วย

(1) หัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือหัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์เตรียมการ เป็นประธานกรรมการ

(2) กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นกรรมการ

(3) หัวหน้าหน่วยพิทักษ์ป่า หรือหัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยาน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่เกิดเหตุหรือใกล้เคียงพื้นที่เกิดเหตุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

* กรณีพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายอยู่ต่างสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ดูแลกำกับหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์ที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของช้างป่านั้น ให้หน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์นั้น เป็นผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ดูแลพื้นที่ที่เกิดเหตุ หรือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ต้นสังกัด

เมื่อเกิดเหตุ

1. ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า แจ้งขอรับความช่วยเหลือ ต่อหัวหน้าหน่วยพิทักษ์ป่า หรือหัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานในพื้นที่ หรือหัวหน้าชุดเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังและผลักดันช้างป่าในพื้นที่ โดยทันทีที่ทราบความเสียหาย (การช่วยเหลือเยียวยาตามระเบียบสามารถเริ่มการรวบรวมคำขอรับการช่วยเหลือเยียวยา วันที่ 28 เมษายน 2568 กรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเป็นผู้พิจารณา ตามความเหมาะสม ความครบถ้วนของเอกสาร และตามความเสียหายที่ตรวจสอบย้อนหลังได้)

2. เจ้าหน้าที่ที่รับเรื่องจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า แจ้งต่อหัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์ เพื่อประสานแจ้งคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงทราบและดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยทันที

3. คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ตรวจสอบข้อเท็จจริงและประเมินความเสียหายตามระเบียบฯ ที่กำหนด พร้อมทั้งสอบถามความประสงค์ของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า ในการขอรับการช่วยเหลือเยียวยาของแต่ละหน่วยงานของรัฐ

3.1 กรณีผู้ได้รับผลกระทบมีความประสงค์ขอรับการช่วยเหลือตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าจากงบกลาง พ.ศ. 2568 ให้งดเบิกเงินชดเชยเยียวยาที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยช้างป่าจากหน่วยงานอื่น ตามนัยหนังสือ กระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0402.5/3770 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2568 เรื่อง ขอความเห็นชอบร่างหลักเกณฑ์กำหนดอัตรา การชดเชยค่าเสียหายจากช้างป่า

3.2 กรณีผู้ได้รับผลกระทบมีความประสงค์ ไม่ขอรับการช่วยเหลือจาก งบกลาง ผู้ได้รับผลกระทบสามารถขอรับการช่วยเหลือตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์อื่น ๆ ได้

(1) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566

(2) หลักเกณฑ์และวิธีการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า พ.ศ. 2567

4. กรณีผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่า ขอรับการช่วยเหลือเยียวยา ตาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าจากงบกลาง พ.ศ. 2568 ให้คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ลงพื้นที่ตรวจสอบ พร้อมจัดทำแบบรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยทันที

4.1 แบบรายงานข้อเท็จจริง ประกอบด้วย

(1) ข้อมูลผู้รายงาน

(2) ข้อมูลการได้รับมอบหมายและการรับแจ้งเหตุ

(3) วิธีการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง

(4) ข้อเท็จจริง

(5) คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับผลกระทบ

(6) เอกสารประกอบการพิจารณาขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยา

(7) ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

(8) ตารางแสดงการคำนวณ (กรณีพืชผลทางการเกษตร)

(9) แบบแจ้งข้อมูลการรับเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online

(10) หนังสือมอบอำนาจ (กรณีผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าประสงค์มอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแทน)

* การเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทำการโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารของผู้ได้รับผลกระทบ หรือทายาท หรือผู้ได้รับมอบอำนาจ เท่านั้น

* กรณีผู้ได้รับผลกระทบไม่มีบัญชีธนาคาร จำเป็นต้องเปิดบัญชีใหม่หรือประสงค์มอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแทน

4.2 คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง รายงานผลการตรวจสอบ ไปยังผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่พื้นที่เกิดเหตุ หรือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่สังกัด

* การช่วยเหลือเยียวยาย้อนหลัง (29 เมษายน 2568 - 30 กันยายน 2568) กรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเป็นผู้พิจารณา ตามความเหมาะสม ความครบถ้วนของเอกสาร และตามความเสียหายที่ตรวจสอบย้อนหลังได้

* กรณีที่ผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่า ขอรับการเยียวยา แต่ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การช่วยเหลือตามระเบียบฯ คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ไม่ต้องเสนอขอรับการสนับสนุน

5. สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ส่งรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง ต่อสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า (เรียนผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า)

6. สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า โดยศูนย์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า เป็นผู้รวบรวม และตรวจสอบความถูกต้องรายงานข้อเท็จจริง และจัดทำโครงการ เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ต่อไป

- (1) สำนักแผนงานและสารสนเทศ
- (2) อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- (3) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (4) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

7. เมื่อสำนักงบประมาณ พิจารณาและอนุมัติ เงินสนับสนุนงบประมาณรายจ่าย งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ตามโครงการที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เสนอ

8. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โอนเงินช่วยเหลือเยียวยา ให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตามโครงการฯ ที่สำนักงบประมาณ พิจารณาและอนุมัติ

9. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ส่งหลักฐานการโอนเงินแจ้งไปยังสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์

10. สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ แจ้งไปยังประชาชนผู้ได้รับผลกระทบทราบ

เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
และแบบรายงานคณะกรรมการฯ

ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ว่าด้วยการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าจากงบกลาง
พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าจากงบกลาง พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้เกิดความชัดเจนในขั้นตอนการช่วยเหลือเยียวยา ค่าเสียหายที่เกิดจากช้างป่า สอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๒ และเป็นไปตามอัตราค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากช้างป่าที่กระทรวงการคลังเห็นชอบ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าจากงบกลาง พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าจากงบกลาง พ.ศ. ๒๕๖๘ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ผู้ได้รับผลกระทบ” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน พืชผลทางการเกษตร และให้หมายความรวมถึงทายาทของผู้เสียชีวิต

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า วัตถุ สิ่งของมีรูปร่าง ที่มีเจ้าของและได้รับผลกระทบจากช้างป่า ทำให้เกิดความเสียหาย

“เงินช่วยเหลือเยียวยา ค่าเสียหายจากช้างป่า” หมายความว่า เงินที่ได้รับการจัดสรรจากงบกลาง

“หัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์” หมายความว่า หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หัวหน้าวนอุทยาน หัวหน้าสวนพฤกษศาสตร์ หัวหน้าสวนรุกขชาติ หัวหน้าพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หัวหน้าพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หัวหน้าพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติ หัวหน้าพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นวนอุทยาน หัวหน้าพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นสวนพฤกษศาสตร์ หัวหน้าพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นสวนรุกขชาติ

ข้อ ๕ อัตราเงินช่วยเหลือเยียวยา ค่าเสียหายจากช้างป่าให้เป็นไปตามอัตราท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๖ ผู้ได้รับผลกระทบที่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือเยียวยา ค่าเสียหายจากช้างป่า ครอบงำบาดเจ็บ ทูพพลภาพ หรือเสียชีวิต ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ไม่เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่ระบุได้ว่ามีเจตนาเข้าไปทำร้ายช้างป่า หรือเข้าไปในพื้นที่มีช้างป่า โดยไม่มีเหตุอันสมควรจำเป็น

(๒) มีการป้องกันดูแลตนเองอย่างเช่นวิญญูชนพึงกระทำ

(๓) ไม่ฝ่าฝืนคำสั่งหรือขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จนเป็นเหตุให้ถูกช้างป่าทำร้าย

(๔) ไม่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่เกิดเหตุ

ข้อ ๗ ผู้ได้รับผลกระทบที่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือเยียวยา ค่าเสียหายจากช้างป่า กรณีพืชผลทางการเกษตรหรือทรัพย์สินเสียหาย ต้องเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือที่ดิน หรือสิทธิครอบครองที่ดิน หรือมีการครอบครองและทำกินต่อเนื่องโดยมีเอกสารการชำระภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.๕) โดยมีได้เป็นที่ดินที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ หรือเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือเป็นผู้เช่าทรัพย์สินหรือที่ดิน โดยชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๘ ผู้ได้รับผลกระทบที่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือเยียวยา ค่าเสียหายจากช้างป่าตามข้อ ๗ ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้ถูกดำเนินคดีและศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้อื่นที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่ได้พ้นโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี

ข้อ ๙ ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือเยียวยา ค่าเสียหายที่เกิดจากช้างป่า มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงและประเมินความเสียหาย โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

(ก) ครอบงำบาดเจ็บ หรือทูพพลภาพ หรือเสียชีวิต ประกอบด้วย ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า เป็นประธานกรรมการ ให้มีกรรมการจำนวนไม่เกินสองคน และให้หัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์ที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่เกิดเหตุหรือใกล้เคียงพื้นที่เกิดเหตุ เป็นกรรมการและเลขานุการ

(ข) กรณีพืชผลทางการเกษตร หรือทรัพย์สินเสียหาย ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านหรือเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการ หัวหน้าหน่วยพิทักษ์ป่าหรือหัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่เกิดเหตุหรือใกล้เคียงพื้นที่เกิดเหตุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการ และเลขานุการ ให้มีกรรมการจำนวนไม่เกินสามคน

(๒) ให้ผู้ได้รับผลกระทบหรือผู้มีอำนาจจัดการแทน แจ้งขอรับการช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายจากช้างป่าภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ทราบเหตุ ต่อเจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์ป่าหรือเจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติในพื้นที่ และให้เจ้าหน้าที่แจ้งต่อหัวหน้าหน่วยงานพื้นที่อนุรักษ์เพื่อประสานแจ้งประธานกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงและประเมินความเสียหายทราบ และดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและประเมินความเสียหายโดยทันที

(๓) ให้คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงและประเมินความเสียหายมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ตรวจสอบข้อเท็จจริงและประเมินความเสียหายในพื้นที่ รวมทั้งพิจารณาความเหมาะสมในการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาค่าเสียหายจากช้างป่า

(ข) รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและผลการประเมินความเสียหาย พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาแห่งท้องที่เกิดเหตุโดยทันที เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า ภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือทราบเหตุ

(๔) ให้สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า รวบรวมรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและผลการประเมินความเสียหายจัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ งบกลาง เสนอสำนักงบประมาณ ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๒

(๕) การเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าทั้งกรณีเสียชีวิต บาดเจ็บ ทุพพลภาพ ทรัพย์สินเสียหาย พืชผลทางการเกษตรเสียหาย ให้ดำเนินการนับแต่วันที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ งบกลาง จากสำนักงบประมาณ โดยสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่าจัดทำใบสำคัญเบิกจ่ายเสนออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่ออนุมัติจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาค่าเสียหายจากช้างป่าให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบหรือทายาทตามรายการที่ได้รับการอนุมัติจากสำนักงบประมาณ และจะต้องเบิกจ่ายให้กับผู้ได้รับผลกระทบหรือทายาทโดยทันที และให้สำนักบริหารงานกลางรายงานผลการโอนเงินให้สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่าทราบภายใน ๕ วันทำการ นับแต่วันที่โอนเงิน

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ได้รับผลกระทบที่จะได้รับเงินช่วยเหลือเยียวยาค่าเสียหายจากช้างป่าตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าจากงบกลาง พ.ศ. ๒๕๖๘ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๑๑ ให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา หรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘
อรรถพล เจริญชันษา
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

อัตราเงินช่วยเหลือเยียวยาค่าเสียหายจากช้างป่า

๑.กรณีพืชผลทางการเกษตรเสียหาย

กำหนดอัตราการช่วยเหลือเยียวยาค่าเสียหายเป็น ๒ รูปแบบ

รูปแบบที่ ๑ พืชไร่ หรือพืชสวน

เป็นการประเมินมูลค่าความเสียหายของพืชไร่ พืชสวนจากขนาดพื้นที่ที่ได้รับ ความเสียหายจากช้างป่า

สูตรการคำนวณ = ((มูลค่าต้นทุนเฉลี่ย ๓ ปี (บาท/ไร่) + อัตราผลตอบแทน ๒๕% ของต้นทุน) x จำนวนพื้นที่ที่เสียหาย (ไร่)

ตารางที่ ๑ บัญชีอัตราการช่วยเหลือเยียวยาค่าเสียหายพืชผลการเกษตรจากช้างป่า กรณีพืชไร่ หรือพืชสวน

ลำดับที่	ชนิด	ราคาต้นทุนเฉลี่ย ๓ ปีต่อไร่	อัตราผลตอบแทน ๒๕% ของต้นทุนเฉลี่ย	อัตราการชดเชยต่อไร่ (บาท)	จำนวนต้นต่อไร่	ค่าเสียหายโอกาสในระยะฟื้นฟูต่อไร่				
						๑ ปี (บาท)	๒ ปี (บาท)	๓ ปี (บาท)	๔ ปี (บาท)	๕ ปี (บาท)
๑	ข้าว	๔,๒๖๔	๑,๐๖๖	๕,๓๓๐	-	-	-	-	-	-
๒	ข้าวโพด	๕,๓๑๐	๑,๓๒๗	๖,๖๓๗	๑๐,๖๐๐	-	-	-	-	-
๓	มันสำปะหลัง	๖,๕๔๔	๑,๖๓๖	๘,๑๘๐	๑,๖๐๐	-	-	-	-	-
๔	อ้อย	๑๐,๗๒๒	๒,๖๘๐	๑๓,๔๐๒	๑๐,๐๐๐	-	-	-	-	-
๕	สับปะรด	๑๗,๙๔๐	๔,๔๘๔	๒๒,๔๒๔	๗,๕๐๐	-	-	-	-	-
๖	ว่านหางจระเข้	๒๖,๒๐๐	๖,๕๕๐	๓๒,๗๕๐	๒,๕๐๐	-	-	-	-	-
๗	กล้วย	๑๙,๖๔๑	๔,๙๑๐	๒๔,๕๕๑	๒๐๐	-	-	-	-	-
๘	พริกไทย	๔๑,๒๘๘	๑๐,๓๒๒	๕๑,๖๑๐	๔๐๐	๕๙,๗๘๐	๑๑๙,๕๖๐	-	-	-

หมายเหตุ : กรณีพืชไร่ หรือพืชสวนที่ไม่ปรากฏตามรายการนี้ ให้ใช้สูตรการคำนวณตามที่กำหนดอัตราการชดเชยความเสียหาย กรณีพืชผลทางการเกษตรเสียหาย

รูปแบบที่ ๒ ไม้ผล หรือไม้ยืนต้น

๒.๑ ผลผลิตเสียหาย

$$\text{สูตรการคำนวณ} = ((\text{มูลค่าต้นทุนเฉลี่ย ๓ ปี (บาท/กก)} + \text{อัตราผลตอบแทนการลงทุน ๒๕\% ของต้นทุน}) \times \text{จำนวนผลผลิตที่เสียหาย (กก.)})$$

๒.๒ ต้นเสียหาย

๒.๒.๑ ไม้ผลหรือไม้ต้นที่มีอายุให้ผลผลิตแล้ว

$$\text{สูตรการคำนวณ} = (\text{มูลค่าต้นทุนเฉลี่ย ๓ ปี (บาท/กก.)} + \text{อัตราผลตอบแทนการลงทุน ๒๕\% ของต้นทุน}) \times (\text{จำนวนผลผลิตที่เสียหาย (กก.)}) + (\text{ค่าเสียโอกาสในระยะปลูกฟื้นฟูต่อ ๑ ต้น} \times \text{จำนวนต้นที่เสียหาย})$$

๒.๒.๒ ไม้ผลหรือไม้ต้นอายุที่ยังไม่ให้ผลผลิต

$$\text{สูตรการคำนวณ} = \text{มูลค่าต้นทุนก่อนให้ผลผลิตปี } Y_1 + \dots + Y_n + \text{ค่าเสียโอกาสของรายได้จากผลผลิตตามอายุของต้นไม้ที่เสียหาย}$$

$$\text{ค่าเสียโอกาส} = ((\text{รายได้จากผลผลิตปี } Y_1 + \text{อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (๗\%)}) + (\text{รายได้จากผลผลิตปี } Y_2 + \text{อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (๗\%)}) + (\text{รายได้จากผลผลิตปี } Y_n + \text{อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (๗\%)})$$

$$\text{รายได้จากผลผลิต} = (\text{อัตราผลผลิตเฉลี่ยต่อต้น} \times \text{ราคาผลผลิตเฉลี่ยตามที่กำหนดในบัญชี})$$

Y_n = ปีที่ต้นพันธุ์ที่ปลูกฟื้นฟูให้ผลผลิต ซึ่งกำหนดระยะเวลาตามเอกสารการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
หมายเหตุ : มูลค่าต้นทุน และอัตราผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย ๑๐ ปี อ้างอิงจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๖๗) สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรุงเทพฯ

ตารางที่ ๒ บัญชีอัตราการช่วยเหลือเยียวยาค่าเสียหายพืชผลการเกษตรจากช้างป่า กรณีไม้ผล หรือไม้ยืนต้น

ลำดับที่	ชนิด	ราคาต้นทุนเฉลี่ย ๓ ปี	อัตราผลตอบแทน ๒๕% ของต้นทุนเฉลี่ย	จำนวนต้นต่อไร่	อัตราการชดเชย (บาท)	ค่าเสียโอกาสในระยะฟื้นฟูต่อต้น และต่อไร่*						
						๑ ปี (บาท)	๒ ปี (บาท)	๓ ปี (บาท)	๔ ปี (บาท)	๕ ปี (บาท)	๖ ปี (บาท)	๗ ปี (บาท)
๑.	ทุเรียน	๒๘.๓๙ ต่อกก.	๗.๑๐ /กก.	๒๐	๓๕.๔๙ /กก.	๒,๓๐๐	๔,๖๐๐	๖,๙๐๐	๙,๒๐๐	๑๑,๕๐๐	-	-
๒.	ลำไย	๑๔.๘๐ ต่อกก.	๓.๗๐ /กก.	๒๐	๑๘.๕๐ /กก.	๘๐๖	๑,๖๑๒	๒,๔๑๘		-	-	-
๓.	เงาะ	๑๓.๔๕ ต่อกก.	๓.๓๖ /กก.	๒๐	๑๖.๘๑ /กก.	๑,๐๓๙	๒,๐๗๘	๓,๑๑๘	๔,๑๕๗	-	-	-
๔.	มังคุด	๒๔.๔๒ ต่อกก.	๖.๑๑ /กก.	๑๖	๓๐.๕๓ /กก.	๑,๒๖๐	๒,๕๒๐	๓,๗๘๐	๕,๐๔๑	๖,๓๐๑	๗,๕๖๒	๘,๘๒๐
๕.	ลิ้นจี่	๑๗.๓๖ ต่อกก.	๔.๓๔ /กก.	๒๐	๒๑.๗๐ /กก.	๔๕๐	๙๐๐	๑,๓๕๐	๑,๘๐๐	-	-	-
๖.	ลองกอง/กลางสาต	๓๖.๓๕ ต่อกก.	๙.๐๙ /กก.	๔๕	๔๕.๔๔ /กก.	๖๘๕	๑,๓๗๑	๒,๐๕๖	๒,๗๔๒	๓,๔๒๗	๔,๑๑๐	-
๗.	มะม่วง	๖.๖๙ ต่อกก.	๑.๖๗ /กก.	๒๐	๘.๓๖ /กก.	๓๑๗	๖๓๕	๙๕๓	๑,๒๗๐	๑,๕๘๘	-	-
๘.	ขนุน	๒.๐๕ ต่อกก.	๐.๕๑ /กก.	๒๕	๒.๕๖ /กก.	๕๗๕	๑,๑๕๐	๑,๗๒๕	๒,๓๐๐	-	-	-
๙.	มะพร้าว	๗.๔๗ ต่อผล	๑.๘๗ /ผล	๒๐	๙.๓๔ /ผล	๓๙๖	๗๙๒	๑,๑๘๘	๑,๕๘๔	๑,๙๘๐	-	-
๑๐.	ยางพารา	๑๓,๗๔๒ ต่อไร่	๓,๔๓๕ /ไร่	๘๐	๑๗,๑๗๗/ไร่	๒๔๔	๔๘๘	๗๓๒	๙๗๖	๑,๒๒๐	๑,๔๖๔	-
๑๑.	ปาล์มน้ำมัน	๙,๓๐๐ ต่อไร่	๒,๓๒๕ /ไร่	๒๒	๑๑,๖๒๕ /ไร่	๕๕๓	๑,๑๐๖	๑,๖๕๙	-	-	-	-
๑๒.	ยูคาลิปตัส	๖,๖๐๐ ต่อไร่	๑,๖๕๐ /ไร่	๒๖๗	๘,๒๕๐ /ไร่	๗,๐๖๒*	๑๔,๑๒๔*	๒๑,๑๘๖*	-	-	-	-

หมายเหตุ : กรณีไม้ผล หรือไม้ยืนต้นที่ไม่ปรากฏในรายการ ให้ใช้สูตรการคำนวณตามที่กำหนดอัตราการชดเชยความเสียหาย กรณีพืชผลทางการเกษตรเสียหาย

๒. กรณีเสียชีวิต หรือบาดเจ็บ หรือทุพพลภาพ

(๑) กรณีเสียชีวิต	
- ค่าชดเชยการสูญเสียชีวิต	จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
(๒) กรณีบาดเจ็บทั่วไป	
- ได้รับบาดเจ็บเท่าที่จ่ายจริง	จำนวนไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท
(๓) กรณีทุพพลภาพ	
- อัมพาต	จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
- สูญเสียแขน ขา หรือสายตา (ตาบอด) ทั้งสองข้าง หรือแขน ขา สายตา (ตาบอด) รวมสองแห่ง	จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
- สูญเสียแขน ขา หรือสายตา (ตาบอด) หนึ่งข้าง	จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท
(๔) ค่าขาดโอกาสในการประกอบการทำงานระหว่างพักรักษาตัว ระยะเวลาไม่เกิน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ไม่สามารถประกอบ การทำงานได้ตามปกติ ตามความเห็นของแพทย์	จำนวน ๑๐๐ บาท (ต่อวัน)

๓. กรณีทรัพย์สินเสียหาย

เพื่อเป็นการครอบคลุมความเสียหายที่เกิดขึ้นจากข้างป่าซึ่งที่ผ่านมาความเสียหายที่เกิดขึ้นหลากหลายเหตุการณ์ เช่น ความเสียหายต่อที่อยู่อาศัย รั้วบ้าน ท่อน้ำ รถไถ ถัง อุปกรณ์ เครื่องมือการเกษตร ฯลฯ จึงกำหนดอัตราความช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายของทรัพย์สิน เท่าที่เสียหายจริงแต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท